

MAGYARÁG

1938. Jún. 15

VII. No. 165

1 lei

Proprietar:
Vád. lui PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

(S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Of. No. 86. din 13 IV. 1938 în curs de înființare) Înregistrat la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1938.

CADIX bombázásával felelnek az angolok Franconak

Páris, június 13. Az angol és francia lapok hevesen kommentálják a spanyol eseményeket. Párisban — mióta elterjedt az újabb hajóbombázások híre — ismét rendkívül izgatott a hangulat. Még alig csillapodtak le az orgeixi bombázás által felkavart hullámok máris a Brisbane hajó bombázása — amely öt halottat követelt — kelt nyugtalanságot.

A lapok felteszik a kérdést, kinek áll érdekében, hogy ezt a háborús pszichozist állandóan felszínre tartsa? Érdekes, hogy spanyol nemzeti részről megállapítják, hogy a bombavető repülőgép nem volt sem nemzeti, sem pedig köztársasági gép. Határozottan megállapították, hogy a repülőgépek vezetői nemcsak, hogy idegenek voltak, de ez alkalommal magát Franco tábornokot is befejezett tények elé állították.

Londonban az angol kormány bukásáról beszélnek.

ANGOL MINISZTERTANÁCS

Kedden az angol kormány minisztertancsot tart, amelyen az angol hajók bombázásának kérdését tárgyalják. Nyomban ezután az angol kormány érintkezésbe lép a francia kormánnyal.

A News Chronicle azt írja, hogy az angol kormány szakértői azt javasolták, hogy

megtorlásképpen az angol és francia repülők bombázzák a nemzetiek uralma alatt levő Cadix várost, természetesen előzetesen felszólítanak a polgári lakosságot, hogy — ürítse ki a várost.

Amerika tiltakozása

Washington, június 13. Cordell Hull amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy a polgári lakosság bombázása elleni tiltakozást az amerikai kormány eljuttatta a bombázást elrendelő idegen hatalmakhoz és az amerikai repülőgépgyárakhoz. Az amerikai repülőgépgyárak utasítást kaptak, hogy ne adjanak el gépeket olyan hatalmaknak, amelyek nyílt városokat bombáznak.

GÖRING a francia határon

Páris, június 13. — A „Le Temps” jelenti Strassbourgból:

Göring tábornok ma délelőtt váratlanul Kehlbe, a Strassbourg előtti Rajna-hídfőhöz érkezett. Göring Karlsruhe-ból jött és több tábornok kísérte. A birodalmi marsall a Rajnahídon megvizsgálta a Reichswehr által nemrégiben elrendelt erősítési munkálatokat. A Rajna francia partjáról világosan látható volt, ahogyan Gö-

ring és kísérete végiginspicálta a folyópartot.

Eden a katasztrófa elhárításáról beszélt

London, június 13. Leamington városában Eden volt külügyminiszter nagy beszédet mondott: — Az a meggyőződésem — mondotta többek között —, hogy az optimizmus, mely a nemzetközi helyzetet illetően most felülkerekedett, teljesen alaptalan. Sem politikai,

sem kereskedelmi, sem gazdasági okok nem indokolják ezt a derülést.

— El kell háritanunk egy katasztrófát s ez csak úgy történhet meg, ha egy óriási és kollektív nemzeti erőfeszítés révén megmutatjuk azoknak a nemzeteknek, amelyek hisznek az erőszak politikájában, hogy az erőszak olyan fegyver, mely veszélyes arra nézve, aki használja.

Pozsonyban a kormánypárt kapta a legtöbb szavazatot

Pozsony, június 13. A pozsonyi választás eredménye a következő: A cseh fascisták kaptak 146 szavazatot, a kommunisták 2857-et, a kárpátaljai német párt 13.380-at, a zsidópárt 2065-öt, a keresztény párt 91-et, az antifascisták 1049-et, az egyesült magyar párt 10.888-at, a szlovák nép-

párt 8151-et, a cseh egyesülés pártja pedig 25.282-öt.

A választás után a „Slovak” című lap előtt tüntetés volt a német, szlovák és magyar önkormányzat érdekében. Sidor képviselő beszédet intézett a tömeghez, mely tüntetni akart de a rendőrség kivonult és megakadályozta a tüntetést.

IMRÉDY

magyar miniszterelnök a külföldi befolylásról és a belső fegyelemlről beszélt a frontharcosok gyűlésén

Budapest, június 13. Tegnap óriási érdeklődés mellett tartották meg a frontharcosok nagygyűlését. A gyűlésen részt vett Imrédy Béla miniszterelnök is, aki nagy beszédet mondott. Kijelentette, hogy a kormány felveszi a harcot azok ellen, akik világnézeti alapon egy külső ország feltétlen uralma alá akarják hajtani Magyarországot. Kérte a frontharcosokat, hogy támogassák a kormányt a belső fegyelm helyreállításában. Végül ki-

jelentette, hogyha kell, akkor az erő útján is a konszolidáció és az alkotó munka felé vezet az ország népét.

Nincs szükségünk sem a fantáziatlan fantasztaikra, sem pedig a magyartalan magyarkodókra — mondotta a hallgatóság tapsa közben Imrédy —, akik a világhatalmi törekvéseknek torzító tükrében el akarják téríteni Magyarországot arról a keskeny útról, amely számára ki van jelölve.

KINA

angol kölcsönt kapott. Ezuttal másodszor. Anglia nem hagyja el Kínát. Kína tehát győzni fog. Erre a kölcsönre vonatkozólag mondhatta a japán külügyminiszter emlékezetes beszédét pár nappal ezelőtt, melyben arra figyelmeztette a nagy hatalmakat, hogy ne támogassák Kínát, mert Japán amúgy sem hagyja abba a háborút. Csakhogy ugyanakkor megindult Kanton bombázása is, mely a világtörténelem legoktalanabb, legszörnyűbb vérengzése volt. A nyugati nagyhatalmak nem sokat törődnek a kínai külük életével s bizonyára azért nem igen nyílnak ki a trezorok, hogy kis kínai gyerekek élete meghosszabbíttassék. De meg kell ám jegyezni, hogy ha fel is tesszük az új angol kölcsön indító okainak abszolút üzletszerűségét, mégis hiúnunk kell, hogy ennek a szörnyű vérengzésnek, ami Kantonba lefolyt, volt valami szerepe az új angol kölcsönben. Ha csak annyi is, hogy siettetett a kölcsön folyósítását. Nem a kölcsön összege játszik itt szerepet, hanem az, hogy Anglia pénzt áldoz, hogy a japán imperializmussal felvegye a harcot.

Terményárak Oradeán

Buza 620, rozs 560, tengeri 370, árpa 440, zab 480, bab 620

A lengyel államfő olaszországi útja

Varsóból jelentik: Moscický lengyel köztársasági elnök június közepén többhetes tartózkodásra Olaszországba utazik. A köztársasági elnök olaszországi útjának nincsen politikai jellege.

Időjárás

Felhőtlen égbolt, a hőmérséklet emelkedik, gyenge északi szél.

NYÁRI SPORTVONAT BUDAPESTRE

Utlevél nélkül, csak személyazonossági igazolvánnyal

Oradeáról indul július 7-én 12.30-kor, Budapestre érkezik 18-20-kor.
Budapestről visszaindul július 12-én 9-10-kor, Oradeára érkezik 17-30-kor.

Részvételi díj 1.320 lei, (gyermeknek 820 lei)

Jelentkezési határidő: július 2 esti 8 óra a

Wagons-Lits Cook és Europa Menetjegyirodákban

ORADEA, BULEVARDUL REGELE FERDINAND

BUDAPESTI HIRADÓ

Budapest, június.

A MAI IDŐKRÉ jellemző, hogy a fővárosban, ahol a svábok eddig az utolsó sorban ültek, Hitler Ausztriába történt bevonulása óta, a svábok az első sorokat követelik maguknak. A magyar hívők oda is engedték őket, de azóta állandó veszekedések vannak közöttük, úgy, hogy az egyházi hatóság végül kénytelen volt a templomot egyidőre bezárni.

AZ EVEZŐSÖK a dunai parokon nem mindenütt köthetnek ki. Erre az egyik vadevezős fogja magát és az évek folyamán kis szigetet hordott össze magának a Duna egy sekélyebb részén és azóta ott köt ki. Egyik barátja emiatt megtréfálta, feljelentette, hogy földbirtoka van. Azóta egyik adóperit a másik után zúdítják a hatóságok a nyakába. Az úgy a jogászokat is élénken foglalkoztatja: tulajdonát képezi-e a modern Robinzonnak a sziget vagy sem.

A BUDAPESTI Teleki-téren van talán a világ legszomorúbb főzséje. Nem mintha itt százazreket lehetne veszíteni és egyik napról a másikra kolduboltra jutni. Fél-lábbelikei árulnak itt, adnak és vesznek. Egész pár nem is kapható. Fél-lábbelikek, főleg hadirokkantak szerzik be „szükségleteiket”. Az egyik a múlt héten „fres lábbal” távozott: nem kapott megfelelő méretet: 46-os lába van.

MAJOROS BARNA az egyik legütfelésebb budapesti riportler nem mindennapi uton jutott ki az eucharisztikus kongresszus hajófelvonulásához. Kordonállépő igazolvány ide, kordonállépő igazolvány oda, — az órási tömegben lehetetlen volt keresztülhatolni. Két-százéves elmerengéséből hogy

mi lesz a kiosztott riporttal, a mentőautó szirénázása ébresztette fel. Hirtelen ötleettel intett a mentőorvosnak, aki leállította az autót. Majoros beszállt, végigtekintett bent a mentőpadon és az élesen szirénázó mentőautónak — mint a zsidók előtt egykor a Vöröstenger — úgy nyílt ketté most már a főmeg.

Ugyancsak vele történt, hogy a Távirati Irodából, ahol inspekciózott, lapjának külföldi anyagot akart leadni, de a telefon rosszul kapcsolt és a megszokott gépirónó helyett egy másik női hang jelentkezett. A hírlapíró gyanúsanul kezdte beolvasni: „A cseh határon egy angol férfit meztelenre vetkőztettek a vámőrök...” A nő éles sikolya hallatszott: „Mi az? Mit akar tőlem?” és letette a kagylót, nyilván abban a hiszemben, hogy vagy örült hívta fel. — Utóbb véletlenségből derült ki, hogy tévedésből egy leányiskola igazgatónőjét tárcsázta fel.

TAMÁS ISTVÁN, az ügyes és erős kereskedelmi érzékkel is bíró regényíró, rövidesen mint regényíró mutatkozik be. Ő lesz az első ember, aki, mint szenvedélyes cigarettázó, még nyerni is fog szenvedélyén. Most szabadalmaztatja ugyanis találmányát, amely szerinti cigarettapapír helyett dohánylévéllé csavárják a cigarettát. A céljanszerű anyag természetesen állatszős, olyan mintha az ember hüvely nélkül szívná kedvelt Memphisét vagy extráját. Tamás találmányát Amerikában vették meg, ahova a fellaláló is rövidesen kiutazik.

A BUDAPESTI amerikai követségén a mai napig 11.137 magyarországi lakos, legfőképpen zsidó, jelentkezett kivándorlásra. Mivel Magyarország-ról évente legfeljebb 430-an

vándorolhatnak ki, a kvóta 25 évre betelt.

ÉRDEKES RÉZTABLA FÜGG az egyik lipótvárosi kapu alatt: „Dr. Molnár József virág-orvos.” A neves botanikus rendszeren rendel délután 3-6-ig, délelőtt pedig telefonhívásra házhoz megy, hogy meggyó-

gyítsa — a beteg fikuszokat és orchideákat. A virágok há nem is tudják elpanaszolni fájdalmukat, de — ha igaz van Maeterlinknek, a virágok intelligenciáját és alkalmazkodó képességét illetően — orvosi előírásokhoz bizonyára alkalmazkodni tudnak.

Abel Olga

Kétmillió deszkaszálat sodort egy hidnak a svédországi áradás

Stockholm, június 13. — A svédországi Normand tartományban nagy áradás pusztít. A víz elárasztott egy nagy deszkafaktort és a több mint kétmillió deszkaszálat nekiszodorta a vanhaesi vasúti híd-

nak. Tartanak attól, hogy a híd és a mögötte levő gát átszakad és ekkor az áradás újabb nagy területeket önt el. A vasúti összeköttetés megszakadt. A hatóságok elrendelték a vidék kiürítését.

Kína újabb kölcsönt kapott Angliától

Megkezdődött a nagy hankaui offenzíva

London, június 13. A Reuter jelenti Hongkongból, hogy mer tékadó forrás szerint Anglia újabb nagyszögű hitelt nyújtott Kínának. A DNB viszont tudni véli, hogy a kínai légi erők az utóbbi időben 50 vadászgépet kaptak az Egyesült Államokból.

A japán tengerészeti hatóságok közlik, hogy a Jangcsa folyó mentén megkezdődött az offenzíva, amelynek célja Hankau meghódítása. A japánok

intézkedtek, hogy az összes kivülálló hadihajók és kereskedelmi hajók eltávozzanak a hadviselési sávból.

A kínai hadügyminiszterium közli, hogy mártól fogva a sorozásnál nem lesznek tekintettel a társadalmi rangra, befolyásra vagy anyagi viszonyokra.

Tokó, június 13. Kína ügyvivője és a kínai nagykövetség összes alkalmazottai elutaztak Kínába.

Szájába tömött rongytól fulladt meg az elrabolt amerikai kisfiú

Az Amerikában elrabolt Jimmy Cash ügyében letartóztatott gépkocsivezető azt vallja, hogy a gyermeket ő rabolta el. A gyermek aludt, amikor a rablást végrehajtotta. Ronggyal betömte a kisfiú száját, hogy ne kiálthasson. Mire hazért, a gyermek már halott volt. A holttestet egy bokorba

dobta és elküldte a már előre elkészített zsaroló levelet. A vállomában több ellentmondás van s így az amerikai rendőrség annak egyelőre nem ad teljes hitelt. Lehetségesnek tartják, hogy a gépkocsivezető örült és csak azért vállalta magára a tettet.

Fel akarja emelni Oradea városa a tüzőltó és pótladót

Az a bizottság, amit Armand Călinescu belügyminiszter küldött ki az új közigazgatási törvényrendelet tervezetének át-vizsgálására, befejezte munkáját. A belügyminiszter a bizottság észrevételein kívül figyelembe veszi az újságokban megjelent hozzászólásokat is, de bekérte az összes prefektusok és városi polgármesterek véleményeit is.

Az oradeai városházán Constantinescu polgármester az ügyosztályok jelentései alapján elkészítette a közigazgatási törvényjavaslathoz fűzött észrevételeit és javaslatait. Figyelemreméltó megjegyzések akadnak ezek között, Oradea városa több olyan pontra hívja fel a figyelmet, ami nyilvánvalóan elkerülte a törvényjavaslat előkészítőjének figyelmét. Vannak azután olyan javaslatok is, amelyekkel mi a magunk részéről nem értünk egyet.

A 12. szakaszt Oradea városa úgy kívánja módosítani, hogy a polgármestert csak köztisztviselők közül lehessen kinevezni.

Kivülálló személy még kivételes esetben sem lehessen polgármester, mert ez esetben — mondja az emlékirat — megmarad a régi rendszer és ismét párhívek kerülnek a polgármesteri székbe.

A 15. szakasznál azt a módosítást javasolja Oradea városa, hogy a polgármester csak a költségvetés tizedrészig eszközölhesen kölcsönöket, eladásokat, sőt a szabályrendeletek életbeléptetéséhez minden esetben legyen szükséges a városi tanács jóváhagyása.

Lesz-e a nyugdíjasoknak szavazati joguk?

A 123. szakasz felsorolja, hogy kiknek van választói joguk: minden 30 évet betöltött és valamely foglalkozást ténylegesen űző illetőségi joggal bíró lakosnak. Az emlékirat szerint tisztázandó, kiknek nincs választójoguk. Méltánytalan lenne például, ha

a nyugdíjasokat megfosztanák a választójog gyakorlásától, miután ők már nem üznek semmiféle foglalkozást.

Ugyanigy tisztázni kell a munkanélküliek helyzetét is a választójog szempontjából.

Pénzügyi és taxaügyek

A törvényjavaslatnak a községi pénzügyekre vonatkozó részéhez az emlékirat a következő módosító-javaslatokat fűz hozzá.

A 164. szakaszhhoz. A városok kapjanak felha alkalmazást hogy rendkívüli kiadásaiak fedezésére

a kivett pótladó (cota adiționala) 50 százaléknak erejéig külön adót szedjenek.

A 169. szakasznál Oradea város pénzügyi osztálya törvényileg kívánja leszögezteni, hogy

a háztulajdonos a butorozott szoba után is legyen köteles taxát fizetni.

(Az oradeai törvényszék ugyanis eddig minden esetben megsemmisítette a háztulajdonosok által bérbe adott butorozott szobák utáni taxakivételeket, azzal az indoklással, hogy senkit sem lehet kétszer megadóztatni.)

A törvényjavaslathoz mellékelt taxa-táblázattal kapcsolatban Oradea városa a következőket kívánja:

taxa a kenyér után, dupla tüzőltó-adó.

Engedjék meg a taxák kivételét a petroleumfogyasztásra, valamint a kenyérfogyasztásra.

Továbbá a városi köztér és városi javak használata után is lehessen taxát fizetni.

További kívánsága Oradea város fiskusának, hogy a jelenlegi tüzőltó-taxa kulcsát leg-

alább kétszeresére emeljék.

A 178. szakasznál a város szerint maximálni kellene a hozzájárulás összegét, amit a városok a Nyugdíjpénztárnak évente tartoznak befizetni külön szubvenció címén

A 182. szakasznak viszont azt a módosítást szeretné elérni Oradea városa, hogy a város ellen bírósággal megítélt követelések miatt csak akkor legyen lefoglalható a város bár-

A lakosság fizesse meg az uccajavításokat

Nagyon különösnek találjuk, a magunk részéről a főmérnöki hivatal indítványait a közigazgatási törvénynek az uccajavításokra és közművekre vonatkozó részét illetően.

A 154. paragrafusnál ugyanis azt javasolja Oradea városa, hogy az ideiglenes uccajavítások költségeit az érdekelt háztulajdonosok legyenek kötelesek visszafizetni 2 év alatt, az új uccák létesítését, kövezését, közművek: villanyvilágítás, vízvezeték, csatornázás költségeit pedig 20 év alatt fizessék visse.

Eszerint tehát a város a maga

mely jövedelme, ha a megítélt összeget két költségvetési éven keresztül sem vették fel a város büdzséjébe.

Információs iroda helyett panasziroda

A javaslat kötelezővé teszi — az egyébként rendeleti uton már mindenütt bevezetett — információs irodák felállítását. A mi városunk vezetőinek erről is külön véleménye van. Azt javasolják, hogy

információs iroda helyett panasz irodát létesítsenek.

Az információs iroda ugyanis a gyakorlatban nem vált be és csak felesleges munkaterhelést okoz.

erejéből legfeljebb előlegezne az uccakövezési, fenntartási és általában a városfejlesztési kiadásokat, amelyek végeredményben szerintiünk mégis a város főfeladatát kellene képezni. Megérthetnők ezt, ha új parcellázási engedélyeket csak azzal a feltétellel adnak ki, hogy a parcellázó vállalja az uccák és közművek létesítését — ezt a rendszert azonban nem lehet bevezetni a már meglévő városrészekben.

Ezek — nagy vonásokban — Oradea városának észrevétele az új közigazgatási törvényjavaslat margójára.

A nemzetgazdasági minisztérium tervei a gabonakivitel és az ország gazdasági életének fellendítésére

București, június 13. Az Argus című közgazdasági napilap részletesen foglalkozik a nemzetügyi minisztériumnak a kivitel fellendítését célzó terveivel, különös tekintettel az esedékes gabonaelexport-kampanyra. A lap értesülése szerint illetékes helyen elhatározták, hogy a közintézmények szükségleteit fedezendő, felvásárolják az új termés részét, hogy ezzel megakadályozzák az új áru megjelenésével várható áresést, vagy legalább is mérsékeljék azt. Hangsúlyozott kívánság, hogy a német, olasz és francia piacra irányuló kivitel ne csak növekedjék, de a kiszállított áruknak legalább egy részét szabad devizákkal fedezzék ezek az országok. Általában a célkitűzés — Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter és bankkormányzó régi elképzelésének megfelelően —, hogy a gabona és állatkivitel elsősorban olyan országok felé tereljük, amelyek devizával fizetnek, hogy ily módon lehetőleg több devizát biztosítsunk. Ezzel kapcsolatosan említi a lap, hogy a terv kereténélküli kivitelének nélkülözhetetlen kelléke a jelenleg érvény-

ben levő 38 százalékos félár-növelése és ezért valószínűnek látszik, hogy ezt a félárt valóban emelik a bizonyos vonatkozásokban. Az Argus értesüléseivel szemben a Prezentul közli a nemzetgazdasági minisztérium leghatározottabb visszautasítását, amely szerint szó sem lehet a 33 százalékos félár emeléséről.

A nemzetgazdasági minisztérium terveihez tartozik a külföldi tőke elhelyezkedési lehetőségének megkönnyítése és tá-

mogatása. Ez a támogatás kiterjed a hosszulejáratu befektetéseken túl a rövidebb tartamu érdekvállalásra, így például a termés finanszírozására, vagy nyersanyagok kivitelének pénzügyi támogatására is. Egyéb biztosíték mellett, a Banca Națională garantálja a befektetett tőke osztalékát. A kétségtelenül nagyvonalu és nagyjelentőségű terveket állítólag rövidesen a kormány gazdasági bizottsága elé terjesztik.

Azzal vádolják Mandel francia gyarmatügyi minisztert, hogy hadianyagot szállít Kinának

Páris, jun. 12. A kiráypárti Action Française éles támadást intéz Mandel gyarmatügyi miniszter ellen, akit azzal vádol, hogy Moszkva szolgálatában áll és a Szovjet utasítására a francia gyarmatokon keresztül hadianyagot szállít Kinának. A lap állítása szerint Mandel miniszter Csang-Kaj-sek megbízottjával megállapodást kötött, hogy francia kato-

nai tanácsadókat küld a kínai hadsereghez. Végül azzal fejezi be vádaskodó cikkét, hogy a hadiszállítások Indokínán keresztül már meg is kezdődtek.

Hankau, jun. 12. A japánok a Jangce folyón 42 hadihajót összehasonítottak Uhutól nyugatra. Ez a hadihajóraj a folyón akarja megtámadni Hankaut.

A Népszövetség mezőgazdasági hitelszakértője Bucurestiben

Bucuresti, június 13. Louis Tardy, A Népszövetség mezőgazdasági hitelszakértője hétfőn érkezik Bucurestibe. Tardy keleteurópai tanulmány uton van. Magyarországon, Jugoszláviában és Görögországban volt.

Elfogták a bucurestii gyilkost, akivel szemben érvényesítik a halálbüntetésről szóló törvényt

Bucuresti, június 12. A Romana-uccai véres gyilkosság rejtélye megoldódott. A bűntény tettesét, Ion Udeanut le tartóztatták. A gyilkos részletesen elmondta, hogyan történt a gyilkosság.

Udeanu előadta, hogy hosszabb időn keresztül nem volt munkája. Az utóbbi időben mint szobafestő-segéd próbált elhelyezkedni, de ez sem sikerült. Pénze egyáltalán nem volt, munkát nem talált s házi gazdája is kitette lakásából. — Hétfőn, június 6-án, annak a cipésműhelynek közelében töl

tötte az éjszakát, ahol a bűntény történt. Másnap bement a műhelybe s megkérte Pascu Teleapca tizenhétéves cipész-inast, engedje meg, hogy vele együtt aludjon, az azonban visszautasította. Szerdán ismét megkérte az inast, hogy ott aludjon, de az mesterétől való félelmében újból elutasította. Udeanu nem akart elmenni, de az inas ekkor egy fejszét ragadott s megfenyegette, leüti, ha nem távozik. — Udeanu egy csizmadiaként vett kezébe a munkaasztalról s a két ember egymásnak esett. —

Udeanu kését az inas szívébe szurta, majd torját is átvágta. A gyilkosság után magára vette áldozatának ruháit s eltávozott a műhelyből. Hhajnali félöt órákor hagyta el a műhelyt s másnap estig a külvárosokban csatangolt, amíg a rendőrség el nem fogta. Szombaton a gyilkost átadták az ügyészségnek.

Ion Udeanu lesz az első gyilkos, akinek ügyét a halálbüntetés bevezetéséről szóló törvényrendelet intézkedéseinek figyelembevételével fogják tárgyalni.

A román-német kereskedelmi tárgyalások

Bucuresti, június 13. A Berlinben folyó román-német kereskedelmi tárgyalások kedvező mederben haladnak. A tárgyalások során elhatározták, hogy egy ideig érvényben ma-

rad az ausztriai árukra vonatkozó egyezmény, mindaddig, amíg a jelenlegi vámhatárok meg nem szűnnek. Ami a petroleum s gabona-exportot illeti a német kormány igyekezn

megtalálni a lehetőséget arra, hogy eleget tegyen a román kormány kéréseinek, különösen a fizetések kérdésében.

Megszabadulnak a hadirokkantak a kijáróktól

Baia-Mare, június 13. A hadirokkantak, frontharcosok és hadiözvegyek sérelmes ügyeiben ezideig legtöbb esetben kijárók vállalkoztak az ügyek elintézésére, akik kihasználták klienseiket és végül többek között a kijárás, mint amennyi ellenszolgáltatást kaptak. A kijárók főképpen a hadiözvegyeket csalták lépre, akik eredmény reményében összekuporgatott pénzüket odaadták a magukat behizelgő kijáróknak. Most ennek véget fog vetni az IOV és frontharcosok egyesületének központi felhívása, amelyet a minisztérium által a prefekturákon keresztül, minden hatóságnak megküldöttek. Az ideérkezett átirat szerint felhívják a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és frontharcosokat, hogy a jövőben ne intéztessék sérelmes ügyeiket kijárókkal, akik megjelennek náluk és bebeszélnek, hogy csak ők tudják kedvezően elintéztetni, hanem minden jogos kérelmet a vármegyei orvosi hivatalon keresztül juttassanak el a bucurestii központba, ahol közbenjárók nélkül rendes időben elintézik azokat. Az átirat szerint minden kijárót, aki

spekulációs alapon dolgozik a rendőri hatóságoknak kell megakadályozni a működésében és azt a törvény értelmében megbüntetik.

Csodálatos szem-műtét: frontharcos átültetett szaruhártyájával megmentették egy kisfiu látását

Berlinből jelentik: A tübingai egyetemi klinikán rendkívül nehéz szemoperációt végeztek egy tízéves fiúcskán, akit a szaruhártya elhomályosulása folytán egyik szemére

Tisztviselők, munkások és minden alkalmazott után az új törvény rendelkezései szerint levonandó személyzeti adók befizetésére készült és a Pénzügyigazgatóság által jóváhagyott új

Stat-könyvek

és lapok kaphatók a Pásztor Ede cégnél Oradea, Piața Mihai Viteazul 4 Telefon automata 28-00. Ár 40 és 70 lei

Nagy mennyiségű új férfi és női kelme-maradékok

érkeztek

Steiner maradékoshoz

Caler Victoriei 3. az udvarban balra.

megvakult. Az orvosok már feladtak minden reményt, hogy a kisfiu erre a szemére visszanyeri látóképességét és ezért már nem is kezelték a klinikán. Egy napon váratlanul ismét behívták a tübingai klinikára. Ott éppen egy frontkatonának a szemét operálták, akit huszonkét évvel ezelőtt aknaszilánk sebesített meg. — E hosszú idő után a frontkatoná balszemébe került az egyik alig észrevehető szilánkokcska, úgyhogy sürgősen meg kellett operálni. A kioperált szem szaruhártyáját azután átültették a fiúcska megvakult szemére. Az operáció sikerrel járt: a fiu visszanyerte teljes látóképességét.

A vásárosok elkísérhetik teherautóikon árujukat

Bucurestiből jelentik: A kiskereskedelem megkönnyítése végett a közmunkaügyi miniszterum hozzájárult ahhoz, hogy az ardeali és kanati kisiparosok és kiskereskedők, akik vásárookra mennek, árucikkeiket személyesen elkísérhessék teherautóikon. Az erre vonatkozó engedélyeket a megyei uthivatalok útján lehet megszerezni.

Összeírják az erdőbirtokokat

Bucuresti, június 13. A földművelésügyi minisztérium az erdőbirtokok összeírásán dolgozik, mert a birtoklási jogot rendszabályozni akarja. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a kis rentabilitás miatt az erdőtulajdonosok túl adnak birtokaikon, viszont az állam hosszabb ideig tudná azokat kezben tartani. Egyidejűleg az erdőségek épségben tartására is intézkedések készülnek. Egyébként az új erdészeti törvénykönyvön is dolgoznak.

A nők viselőinek ismét hosszú szoknyát hirdetik az angol szövetségáruhárok

Az angol textil-munkások szakszervezetének konferenciáján az elnök A. C. C. Robertson az angol textilipar kíváncságot tolmácsolta. A textilipar jelenlegi óhaja az, hogy a nők térjenek vissza hosszú szoknyához. A mostani rövid szoknya divatja sérti a textilipar érdekeit, hiszen minden rövid szoknya 30—40 cm. el nem adott szövetet jelent. A divatot irányító nagy francia divatcégek viszont a rövid szoknya mellett döntöttek. Hosszu szoknyás ruhája bőven van már a nőknek, a hosszú divat néhány éves uralma alatt minden változatot kipróbáltak. Új vonalak kellenek, fel kell csigáznia a vásárlókedvet, ezt csak valami frissrel lehet elérni: éljen a legrövidebb szoknya.

Szegény gondterhes divathölgy nem is sejti, hogy fontos gazdasági érdekek húzódnak meg a divatlapok „sikkes” ábrái mögött. Nem tudja, hogy a feszülő selyemharisnya a térdet kivillantó rövid szoknya öröme két nagy iparág lesi figyelemmel. Azt sem tudja, hogy miért találkozik a korzón rakottszoknyás, bakfissá varázolt negyvenöt éves hölgyekkel. A francia-angol együttműködés női divat terére áttett változata ez. Amit a divathölgy hosszúságban megspórolt azt az angol textilgyárak rakásban és „hollok”-ban megkeresi.

Ujból szabályozta a kultuszminiszter a vallásos egyesületek működését

A baptisták és hetednapos adventisták új engedély alapján működhetnek, tilos a nazarénusok reszketősök, reformadventisták vallásgyakorlata

București, június 13. Colan püspök, kultuszminiszter rendeletet adott ki a felekezetek és vallási egyesületek működéséről. Eszerint tilos minden olyan vallási egyesület működése, amelyek doktrínáikkal és rituális gyakorlatukkal a közrendbe és jóerkölcsbe ütköznek.

Tilos a következő egyesületek működése: milenisták, bibliakutatók nemzetközi egyesülete, Jehova tanúi, reszketősök, pöntikosztalisták, az apostoli isten egyháza, nazarénusok, reform-adventisták, inokentisták és stiliták. A közigazgatási hatóságok bezárják a vallási egyesületek székházait az államrend megővésétől szóló törvény értelmében. A nyomdák nem készíthetnek ezeket az egyesületeket részére vallási propagandáratokat.

Működhetnek: a baptisták, a hetedik napot tartó adventisták és az evangélium szerinti keresztények, ha 6 hónap alatt eleget tesznek a rendeletben foglalt rendelkezéseknek. Minden elismert vallási egyesület 100 tagja — akik hivatalosan bebizonyítják, hogy semmiféle más vallásfelekezethez nem tartoznak — memorandumot kötelesek előterjeszteni felekezetük doktrínáinak vallási gyakorlatuk leírásával és az egyesület szervezési alapszabályaival.

Helyi vallási egyesület engedélyezése érdekében legalább husz hívőnek kell benyújtani kérvényét. Az elismert vallásfelekezet központja abban a helységben lesz, ahol legalább 50 család él és községi temető van. A helyi vallásfelekezet tagjai más községben is lakhatnak, azonban nem a megye határain túl. Minden vallási egyesület imaházzal rendelkezik és a prédikátor csakis ebben az imaházban fejthet ki tevékenységet. A hívők meglátogatása alkalmával a prédikátor semmiféle propagandát nem fejthet ki és más felekezetek, vagy vallási egyesületek tagjai között. A vallási egyesületek nem állhatnak függő viszonyban semmiféle más nemzetközi szervezettel s ezek csak a doktrínák és vallási rituálék szempontjából érintkezhetnek.

A helyi vallásfelekezet központja abban a helységben lesz, ahol legalább 50 család él és községi temető van. A helyi vallásfelekezet tagjai más községben is lakhatnak, azonban nem a megye határain túl. Minden vallási egyesület imaházzal rendelkezik és a prédikátor csakis ebben az imaházban fejthet ki tevékenységet. A hívők meglátogatása alkalmával a prédikátor semmiféle propagandát nem fejthet ki és más felekezetek, vagy vallási egyesületek tagjai között. A vallási egyesületek nem állhatnak függő viszonyban semmiféle más nemzetközi szervezettel s ezek csak a doktrínák és vallási rituálék szempontjából érintkezhetnek.

A LEGFŐBB ORSZÁGŐR

a záporban először az ifjúságot vitette el udvari autójain

București, június 13. Az országőrök június 8-iki ünnepségét, mint azt megírtuk, hatalmas vihar szakította félbe. Amikor a Legfőbb Országőr Ofelése a király beszélt az ifjúsághoz, akkor indult meg a zápor hihetetlen erővel.

Mindennél jellemzőbb az átalakult ifjúságra, hogy a tízezer országőr fiú és leány valamint a több mint negyvenezer néző mozdulatlanul állt a záporosóban és senki sem gondolt arra, hogy óvja egészségét vagy ruháit. Az országőrök bebizonyították, hogy

az a fehér hadsereg, amelyet ők alkotnak, új lelket, új látókört adott az ifjúságnak és mindekor készen állnak kötelességük teljesítésére.

Felémelő pillanat volt, amikor Ofelése a király és Mihály vajda trónörökös, az országőrök parancsnokának, Sidorovici őrnagy útján parancsot adott, hogy

a kisgyermekeket vigyék először a fővárosba, a megjelent előkelőségek magánautóin,

valamint intézkedett, hogy a fővárosi közüzemek és katonai hatóságok nagy teherautóit azonnal jelenjenek meg a helyszínen és kezdjék meg az országőr leányok és fiúk hazaszállítását.

A Legfőbb Országőr bírág azva várt, amíg az ifjúságot szállító autók visszaérkeznek és amikor már nem volt egyetlen országőr fiú vagy leány

a téren, csak akkor távozott el és ment vissza a palotába.

Az országőrök egy nap kesedelemmel, június 9-én mutatták be festőien szép gyakorlataikat gyönyörű nemzeti táncaikat a Legfőbb Országőrnek, de ez a kesedelem mit sem vont le a bemutató szépségéből és értékéből. Az Országőrök egy nap-

pál később hódoltak legfőbb uruk előtt, de bebizonyították, hogy új szellem él a lelkükben, új erő a kötelesség teljesítésére.

A fehér hadsereg bebizonyította, hogy olyan szervezett erő, amelyre mindig számíthat az ország és legfőbb parancsnokuk: a Király.

Földrengés rázta meg Nyugateurópát

Brüsszel június 13. Tegnap délelőtt tizenegy óra ötvennyolc perckor egész Belgiumban harminc percig tartó földrengést észleltek. Sok kémény bedőlt, a villamos kocsik az uccán megállottak és több házfal megrepedt. Párisban is észrevették a földlökést. Az emberek ijedten menekültek az utcára. Londonban ugyancsak erős rengést érezték.

Marienbadban: 35 Karlsbadban: 75 fürdővendég

Marienbadból jelentik: — A szudéta-német vidéken fekvő világhírű fürdőhelyek ugyszólván teljesen üresek. Marienbadban a rendőrségi bejelentőhivatal megállapítása szerint pünkösdkor mindössze 35 vendég volt. Más években Marienbadban ilyenkor legalább

három-négyezer vendég van. Ez évben teljesen elmaradtak a külföldiek s a belföldiek sem látogatják a szudéta-német vidéken fekvő fürdőhelyeket. — Karlsbadban a vendégek száma pünkösdkor 75 volt.

Általában a politikai helyzet az idegenforgalom rendki-

vül megsínyle. Nemcsak a cseh szlovákiai fürdőhelyek üresek, hanem az ausztriaiak is s a magyarországi fürdőszézon is csak a belföldiekre szorítkozik. A közep európai rossz fűrdőszézonból főleg Olaszország, a francia Riviera és némileg Jugoszlávia profitál.

Négy halálos ítélet Németországban

Berlin, június 13. A bi elefeldi esküdtszék halálra ítélte Karl Georg Genee 29 éves és Walter Krause 28 éves fia talemberét, akik meggyilkoltak egy sofőrt és elraboltak autóját.

A düsseldorfi esküdtszék halálra ítélte Heinrich Nehorhu 22 éves és Peter fiatalemberét, akik szintén egy sofőrt ellenalkövétek rablógyilkosság miatt a vádlottak padjára.

A KÜLFÖLDI

tőke elhelyezéséről ad számot a miniszterközi értekezletről szóló beszámoló. Az ország fellendülésének jele lesz, ha a külföldi tőke ismét felkeresi az országot, hogy vállalatokat alapítson és munkáskarok ezfelek adja meg a munkalehetőséget, a kenyeret. Az uralkodó bölcs vezérlete és biztos látóköre, alig néhány hónapi építő munka után megmutatja eredményeit. Ime, a nemzeti munkavédelem, a munkáskérdés problémája, mint olvad át a gazdasági verpezsülés lendületébe. Ha új meg új iparvállalatok, új meg új termelő munkát adnak, ez a kérdés egyáltalán megszűnik kérdésnek lenni. Öröndetes perspektíva, ami mellett, csak mint kuriozum tűnik fel a létező ére felelőtlen demagógiájának egyik vesszőparipája, ami az „idegen” tőke vesszején hadonászva fújta ezt az unalmas fűzfásipot. Nem ebben a demagógiában rejlett az igazság, nem az „idegen” tőke ellen kellett hadakozni, hanem meg kellett valósítani azt, hogy ez a tőke ittvaló álamipolgaroknak adjon kenyeret és termelésének eredményei itt maradjanak az országban.

Öt kilónál könnyebb csomag vasuton nem szállítható

A posta vezérigazgatóságának panaszaik elkerülendő, az államvasutak vezérigazgatóságára körlevélben figyelmeztette az összes állomásekat, hogy 5 kilónál könnyebb küldemények szállítása vasuton tilos. Kivételt csak az újságokat, vagy makulatura lappeldányokat tartalmazó csomagok képeznek. Szigorúan tilos makulatura csomagokban folyóiratok, időszakai sajtótermékek, vagy más áruk elhelyezése.

SZERELMI BÁNATÁBAN ÖNGYILKOS LETT EGY FIATAL BUCURESTII LEÁNY

București, június 13. A Baneasa-vendéglő közelében lévő szobában ma reggel eszméletlenül állapotban lévő elegáns fiatal nőt találtak. Az eszméletlen

nő ütőerei fel voltak vágva, borotva penge feküdt mellette és egy üres fiola. Megállapítást nyert, hogy Katty Murza a neve, 21 éves, szüleinél lakik a

Pinului utcában. Táskájában levelet találtak, amelyben tettét szerelmi bánatával indokolja.

Egy tulajos fiu megtalálta Sturdza herceg holttestét

Piatra Neamț, június 13. — Dimitrie Sturdza herceg holttestét — aki több mint egy hete fulladt a Dunába — egy tulajos fiu megtalálta. Dimitrie Sturdza édesanyja 50 ezer leit fizetett ki a holttestének megtalálójára részére, amit most a fiu fog megkapni.

MEGTALÁLTÁK a maramuresi havasokban eltűnt fagyrasi vadászati felügyelő holttestét

Sighet, június 13. Annak idején megírtuk, hogy a maramuresi Borșat övező Pietros hegységben február 14-én tragikus körülmények között eltűnt Rațiu Gheorghe fagyrasi vadászati felügyelő.

A vadászati felügyelő azzal a megbízatással érkezett Maramureșbe, hogy zergék után kutatasson az itteni havasokban. Rațiu inspektor a Pietros hegységben kezdte meg kutatásait és fáradhatatlanul mászta a meredek hegycsúcsokat. Kirándulásaira elkísérte Grad Vasile borșai erdőkerülő is.

Rațiu inspektor fáradozásai hiábavalónak bizonyultak, — mert a Pietroson nem sikerült zergére bukkannia. Ezeket ugyanis a maramuresi hegységekben sűrűn megforduló vadász társaságok még több mint egy évtizeddel ezelőtt teljesen kipusztították. Az inspektor azonban nem volt hajlandó lemondani a további kutatásokról és február 14-én, amikor Grad Vasile erdőőrnek sürgős más elfoglaltsága volt, maga indult el újra a Pietrosra. Erről a kirándulásról azonban már nem tért haza. Másnap nagy expedíció indult el az inspektor felkutatására, de nem sikerült a nyomára akadni. Azóta állandóan cirkáltak a csendőrszolgálatok a Pietros szakadéka között hogy a minden valószínűség szerint szerencsétlenül járt vadászati felügyelő holttestét megtalálják. Már már lemondtak arról, hogy az inspektor holttestét megtalálják, mikor tegnap a véletlen segítségével megtalálták a holttestét az egyik szakadékbán.

Mintegy kétszáztagú premilitár ifjút vezényeltek ki az inspektor holttestének felkutatására, akik az egyik meredek szakadék szélén megtalálták a szerencsétlenül járt inspektor kalapját. A szakadékba az egyik közeli forrásból vizet eresztettek, amely felolvasztotta a havat, mire előkerült az

inspektor hó által jól konzervált holtteste.

A szerencsétlenség körülményeinek felderítésére bizottság

ment ki a színhelyre. A bizottság munkájának befejezése után Rațiu inspektor holttestét hazaszállítják Făgărașra.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

POSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ÁLLÁS

Seleus és környékére szép jövedelemmel gyakorlati tapasztalást felvevőnk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mindenek bejárónó felvétetik Orbánné, Ciorogariu 17/a. 2416

Ugyes kifizetőt felvevőnk. Apollo nyomda, Bul. Reg. Ferdinand 18. 2418

Gyakorlati újságírókat jó jövedelemmel felvevőnk. Jelentkezni a kiadóhivatalban Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Hosszu irodai gyakorlattal rendelkező mérleg-képes könyvelő, román-magyar levelező, nagyobb kereskedelmi, vagy ipari vállalatnál állást keres, augusztus 1-i belépésre. Megkereséseket Rudolf Mosse Oradea (Bul. Reg. Ferdinand 13.) továbbít „Perfect” jelíggel. 2379

Ugyes, megbízható kifizetőt keres Balázs, Alexandri 34. 2382

Keresünk jó megjelenésű, agilis, akviztörőket és pénzbeszedőket. Jelentkezés kedden délelőtt 9—11 között Singer varrógép lerakatban. Avram Iancu 16. 2382

Fiatal bádigos-segéd állandó munkára azonnal állást kaphat Nagy József bádigos, Tașnad. 2387

Tanulókat fizetéssel felvevőnk. Halász, lakatosárnyvár, Str. Cogălniceanu 22. 2410

VÉTEL-ELADÁS

Alig használt súlyszíj Singer varrógép olcsón eladó. Str. Școalei 267. Seleus. 2415

Singerbobbint új női varrógép olcsón eladó. Str. Oltenia 15. 2414

Egy kézi hajtású tengerridáló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceză 12. 2419

Eladó ház 13 ezer leiért, kedvező feltételek mellett Str. Polona 15. Colonia Györki. 2413

Staniol, színes selyem, krepp és tafett-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papirkereskedésben. Piața Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

Szöllőbe hozzáértő becsületes, szorgalmas házaspár felvétetik. Str. Moldova 93. 2417

A nagyállomástól alig öt percrenyire, a volt városi szőlőtelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarokhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, dél után 2—4 óra között Str. Franceză 12. 2420

Harmonika zongora-billentyűs alig használt állapotban eladó. Cim a kiadóban. 2384

Lakbérleti szerződési nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Rádió műsor

SZERDA

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sport hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Szórakoztató zene. 19.45 Felolvasás. 20 Szórakoztató zene. — 20.35 Vasiliu Maxim román dalokat énekel. 21 Felolvasás. 21.25 Cocco György csellózik. 21.50 Tarka lemezek. 22 Lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23 Szórakoztató zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramfon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Hanglemez. 17.15 Diákféltóra. 18 Csevegés. 18.30 Paul Lorenzi énekel. 19 Előadás. 19.15 A rádió szalonzenekara. 19.45 Külügyi negyedóra. 20.40 Előadás. 21.10 Ünnepi hangverseny Székeshérvárott. 22.20 Hírek. 23.40 Időjárásjelentés. 23.45 Cigányzene. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Andersen Felicia szaval francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

Makulatura

nyságpepir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.